

Wandelroute Dwingeloo-Oldengaerde

Bertus Boivin, Roelof Huisman

Als je over de zandwegen met hun hoge bomen loopt, als je over de hoge es uitkijkt en door het oude landgoedbos wandelt, voel je het meteen: dit is niet het gewone Drenthe. Hier in Dwingeloo ziet de wereld er nog steeds nét iets anders uit. Een beetje chiquer misschien? Vroeger was dit een rijke streek waar de Drentse heren het sinds mensenheugenis voor het zeggen hadden. Een heerlijk landschap, zou je kunnen zeggen in de dubbele betekenis van het woord. Kom ontdekken wat er van die wereld van toen over is...

Informatie over de wandelroute

Lengte route 9 km (waarvan 6,5 onverhard)

Startpunt bij parkeerplaats langs Kerkpad in Dwingeloo (achter de kerk).

[Routebeschrijving via Google](#)

Gps-coördinaten

52° 50' 05.1" N 6° 21' 46.7" E

Openbaar vervoer

Buslijn Beilen-Steenwijk, halte brink

Zie www.ns.nl of bel (0900) 9292.

Honden en begaanbaarheid

Goed begaanbaar in alle jaargetijden.

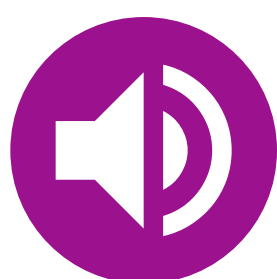
De mag hond mee mits aangelijnd.

Afkortingen

LA linksaf, RA rechtsaf, RD rechtdoor

.....

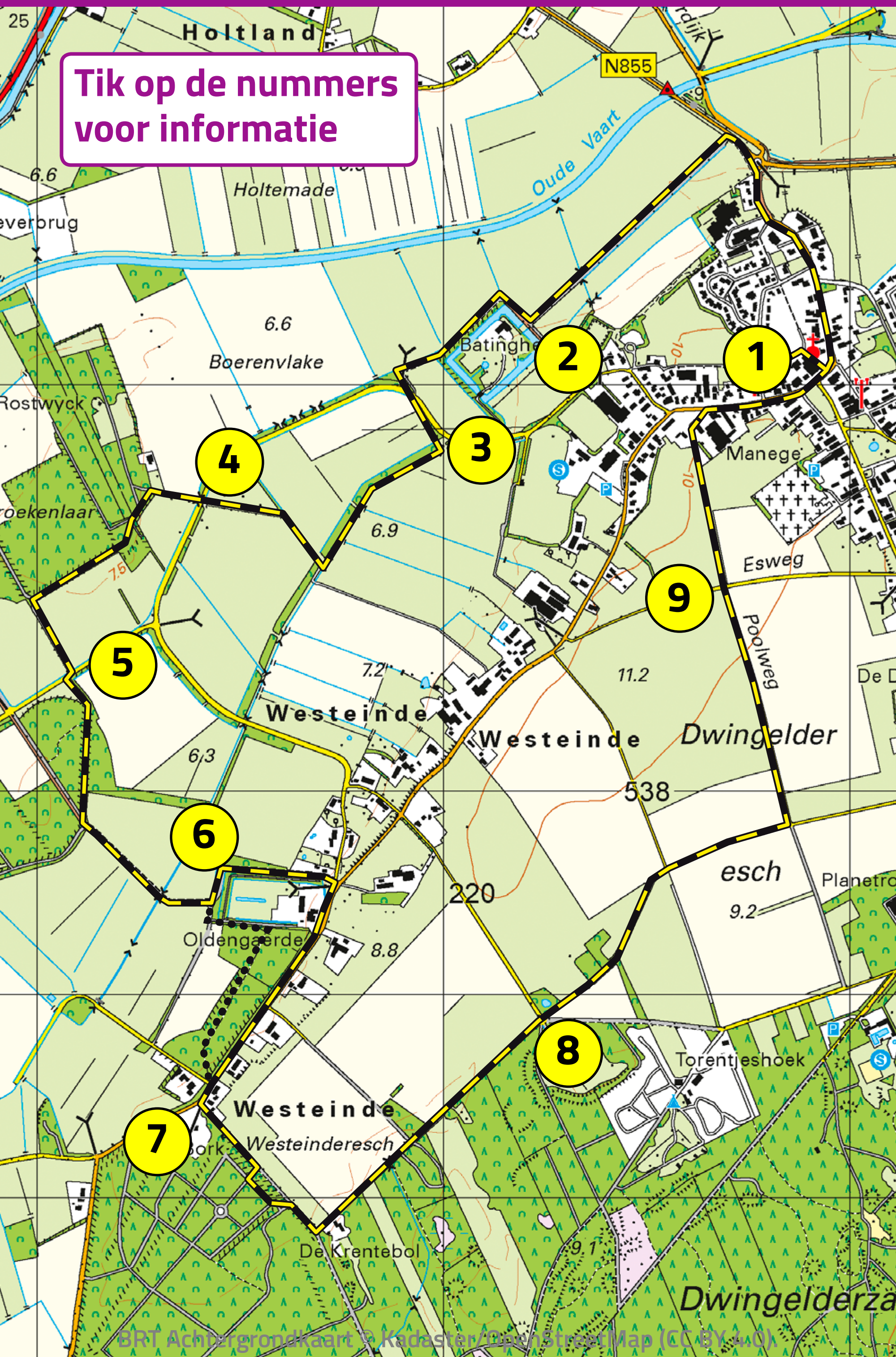
Deze pdf werkt het beste in Acrobat Reader of ibooks. Wilt u de pdf printen kies dan in Acrobat > meerdere > 4 pagina's per vel.

Audiotour (7 min)

Route Dwingeloo-Oldergaerde

Tik op de nummers voor informatie

Route Dwingeloo-Oldergaerde

Vier havezaten

In het gemeentewapen van de voormalige gemeente Dwingeloo stonden vier torens die herinnerden aan de vier havezaten die het dorp vroeger telde. Batinge en Entinge verdwenen lang geleden, Oldengarderde en Westrup zijn er nog steeds. De wandeling brengt je langs beide huizen, net als de plekken waar de andere twee eens stonden.

Drentse Ridderschap

Sinds de middeleeuwen telde Drenthe machtige adellijke families, maar ze bleven desondanks op de Drentse landdagen lange tijd 'boer onder de boeren'. Dat veranderde pas in de Tachtigjarige Oorlog toen de Ridderschap naast de Eigenerfden een aparte stand in het Drentse bestuur werd.

Recht van havezate

Het lidmaatschap van de Ridderschap werd gekoppeld aan het bezit van een ridderlijk goed, ofwel een havezate. In 1617 verscheen voor het eerst een lijst met uiteindelijk achttien officiële havezaten. Hiervan lagen er maar liefst vier bij het grote en welvarende dorp Dwingeloo. Batinge, Entinge en Oldengaerde stonden van het begin af op de lijst, Westrup kwam er pas in 1740 op toen de eigenaar het

'recht van havezate' van het gelijknamige huis in Westdorp bij Borger kocht. Het recht om voor de Ridderschap zitting te mogen nemen in de landdag en de bijbehorende (fiscale) voordelen waren inmiddels interessante handelswaar geworden.

1 **Westrup en Franse huizen** **kaart**

- **Loop vanaf Kerkpad langs de kerk naar de Brink. Langs kerk LA doorgaande weg volgen.**
- **Volg weg tot vlak vóór rotonde.**
- **Neem daar links van de weg smal fietspad. Even later LA zandweg met naastliggend fietspad tussen bomenrijen.**

Vorbij de Sint-Nicolaaskerk de hoek om kom je links van de weg langs de Franse huizen. Ze werden rond 1690 gesticht door Elbert van Pallandt, de heer van Batinge, als een soort 'asielzoekerscentrum' voor Franse protestantse vluchtelingen. Iets verderop staat rechts van de weg op nummer 20 de voormalige havezate Westrup. Het was in de achttiende eeuw lange tijd in eigendom van de familie Van Dongen die ook Oldengaerde een tijd in bezit had. In de negentiende eeuw werd Westrup de notariswoning van het dorp en dat is het nog steeds. Zijn huidige vorm en witgepleisterde muren kreeg Westrup ook in die tijd.

2 Entinge

kaart

- Einde zandweg RA. Zandweg blijven volgen, fietspad oversteken.
- Steek verharde weg over en neem LA smal graspad langs sloot.

Wanneer Entinge afgebroken is, is niet precies bekend, maar dat moet aan het eind van de achttiende eeuw geweest zijn. De plek waar het huis gestaan heeft, ligt vóór [2] links van het pad tegen de dorpsrand aan. Entinge bestond al in de veertiende eeuw. Lange tijd woonden er leden van de familie De Vos van Steenwijk. In 1725 werd het landgoed verkocht aan de eigenaar van Batinge. Entinge werd afgebroken en als bouwmateriaal verkocht. De fundamenten zitten nog steeds in de grond.

2 Batinge

kaart

- Einde zandweg RA. Zandweg blijven volgen, fietspad oversteken.
- Steek verharde weg over en neem LA smal graspad langs sloot.

Aan het eind van het lange rechte pad stond bij [2] het huis Batinge met prachtige tuinen er omheen. Eens was Batinge de grootste Drentse havezate. In de zeventiende eeuw beleefde Batinge zijn eigen Gouden Eeuw. De landdrosten Rutger van Boetzelaer en Elbert Anthony van Pallandt maakten van Batinge het

Prent uit de achttiende eeuw van de havezate Batinge en zijn prachtige park.

mooiste 'huis van stand' van Drenthe. Volgens een reiziger uit 1705 was het 'een royaal en nieuw vierkant Italiaens gebouw' dat 'deftig gemeubelt' was. In 1832 werd Batinge eigendom van Aalt Willem van Holthe van de Oldengaerde. Deze was vooral geïnteresseerd in de opbrengsten van het landgoed en liet Batinge vrijwel meteen afbreken.

3 Dam kaart

- Bij dam RA paadje door de boomsingel. Volg paadje langs brede sloot.
- Bij tweede dam RA. Over bruggetje graspad RD.

4 Dikke beuk kaart

- Einde graspad weg RD oversteken. Eerste pad LA bij boerderij.
- Op Y-splitsing links aanhouden. Einde bos bij dikke beuk LA.

5 Grote lijster kaart

- Ga bij asfaltweggetje RD over bospad. Op viersprong met fietspad LA.

De Grote Lijster is een echte landgoed-liefhebber. Hij vindt er alles wat hij nodig heeft, hoge bomen om te nestelen en te zingen, fruitbomen, graslanden en gazons om te

foerageren. Hij is de grote broer van de zanglijster. Zijn zang plaatst hem letterlijk en figuurlijk op eenzame hoogte. Niet alleen vanwege het karakter van zijn verdragende, bijna melancholische zang, maar vooral vanwege het moment waarop. De Grote Lijster is de eerste vogel die al durft te zingen op de laatste winterdagen. Als alle andere vogels nog zwijgen, klinkt zijn [gezang](#) in de stilte en de vrieskou van de winterochtend vanuit een hoge boomtop. Het is onmiskenbaar een Grote Lijster. Hij is de heraut die komt zeggen dat er een eind aan de winter komt en dat alles weer opnieuw begint.

6 Oldengaerde

kaart

- **Fietspad maakt haakse bocht bij driesprong zandpaden (achterkant van het park van Oldengaerde). Hier LA fietspad blijven volgen. Einde fietspad bij doorgaande weg RA langs Oldengaerde.**
- **Neem voorbij Oldengaerde smal paadje parallel aan de weg aan de rechterkant tussen de bomen.**

De geschiedenis van Oldengaerde moet rond 1430 begonnen zijn toen een zoon van de familie Van Echten zich aan het Westeinde van Dwingeloo vestigde. Lange tijd dachten we dat het 'anno 1717' op de voorgevel het jaar was

waarin toenmalig eigenaar Cornelis van Dongen het huis liet verbouwen, maar recent onderzoek maakte duidelijk dat de huidige voorgevel waarschijnlijk uit het midden van de zeventiende eeuw stamt. In 1806 kocht Aalt Willem van Holthe, geboren op Rheebruggen, Oldengaerde voor 20.000 gulden. Selfmade man Van Holthe was toen de rijkste man van Drenthe. Na Aalt Willem is Oldengaerde tot 2013 binnen de familie gebleven. In dat jaar schonk de familie Willinge-Westra van Holte het landgoed aan Het Drentse Landschap, omdat ze vonden dat hun Oldengaerde bij de stichting in de beste handen was en verzekerd was van een goede toekomst.

6 Restauratie Oldengaerde kaart

- Fietspad maakt haakse bocht bij driesprong zandpaden (achterkant van het park van Oldengaerde).
- Hier LA fietspad blijven volgen. Einde fietspad bij doorgaande weg RA langs Oldengaerde.
- Neem voorbij Oldengaerde smal paadje parallel aan de weg aan de rechterkant tussen de bomen.

Alternatief als je niet langs de doorgaande weg wilt lopen (stippellijn op de kaart):

- Bij driesprong zandpaden RA en direct LA pad richting Oldengaerde. Ter hoogte van bruggetje RA bos in.
- Pad eindigt bij doorgaande weg. Hier straat oversteken en even RA.

In 2017 ging het grootste erfgoedproject van Het Drentse Landschap van start met de restauratie van de buitengevels van de havezate. Daarna volgden de daglonerswoning en het koetshuis. Naar verwachting kan dit miljoenenproject met een restauratie van het interieur van de havezate en alle bijgebouwen en een reconstructie van het park rond 2022 worden afgerond.

7 **Begraafplaats familie Van Holthe**

kaart

- **Voorbij einde bos straat oversteken naar klinkerweggetje met bord Nationaal Park Dwingelderveld.**
- **Na 200 m waar de klinkerweg een zandweg wordt, RA bospad langs hek. Vóór afsluitkettingen LA. In bocht RD, daarna LA. Direct daarna bij einde pad RA over brede zandweg.**
- **Op driesprong LA langs bosrand.**

Als je na [7] na de klinkerweg op het bospaadje bij de kettingen even doorloopt, kom je op de particuliere familiebegraafplaats waar Aalt Willem van Holthe en zijn nakomelingen begraven zijn. Op de twee zuilen zie je de namen van leden van de familie Westra van Holthe die hier sinds het begin van de negentiende eeuw begraven werden. De familiebegraafplaats is nog steeds in gebruik.

8

Zessprong

kaart

- Ga na 750 meter op zessprong RD.
Vervolgens op driesprong RD.

9

Poolweg

kaart

- Op kruising verharde weg LA.
- Op kruising RD. Einde weg in het dorp RA. Bij kerk LA terug naar startpunt.

Vakantie bij Het Drentse Landschap?

Stichting Het Drentse Landschap heeft een aantal prachtig gelegen vakantiewoningen in of vlakbij natuurgebieden. Het zijn zéér bijzondere woningen die herinneren aan het Drenthe van weleer. Wilt u meer weten? Kijk op www.drentslandschap.nl/vakantiewoningen of bel tijdens kantooruren (0592) 30 41 39.

Stichting Het Drentse Landschap

Postbus 83, 9400 AB Assen

(0592) 31 35 52

info@drentslandschap.nl

www.drentslandschap.nl

Volg ons op:

Het Drentse Landschap

